

HRVATSKI glasnik

Godina XXIII, broj 48

5. prosinca 2013.

cijena 200 Ft

*Tanac 25! – u Pečuškome
nacionalnom kazalištu*

Komentar

Hrvatski je naš izbor!

Silno me zanima u kojoj našoj regiji mogli bi nadležnici mirnim srcem izjaviti da nemaju probleme u hrvatskom odgoju, nastavi ali uprav s jezikom?! Zato se i čudim, kako je nedavno na Danu Hrvatov u Baji bila glavna tema, kako sam obavješćena još toga dana u Vukovaru, kako za nekoliko ljet u gradišćanskom dijelu Ugarske neće biti pismenih Hrvatov(?) Izjava je upućena na osnovi toga da Budimpešta ima samo jednoga gradišćanskoga gimnazijalca, a teški naponi HDS-a su jur lani uloženi da u Sambotelu konačno krene hrvatski razred, dosad s neuspjehom. U međjuvremenu sam pohodila dotičnu gimnaziju, kade su objeručke dočekani hrvatski zainteresirani školarci iz naših sel, i kade na čelu s hrvatskom ravnateljicom, sigurna sam, bit će položeno i srce u tu hrvatsku nastavu. Ako uopće bude najavljenikov. Kad najzad pogledamo u prošlost, onda moramo dodati da s takovom sridnjoškolskom hrvatskom nastavom su jur pokušali u kiseškoj Gimnaziji Nikola Jurišić, u sambotelskoj Sridnjoj školi za ekonomiju i informatiku Boldizsár Horváth, a u šopronskoj Széchenyievoj gimnaziji i dandanas teče fakultativno hrvatsko podučavanje, kot i u sambotelskoj Gimnaziji Dorottya Kanizsai stoji sridnjoškolecem na raspolaganje maturiranje iz hrvatskoga jezika. Iako na našem cijelom području kroz 480 ljet živi hrvatski jezik prez sridnje škole, ovo bi bilo, prez sumlje, još jedna zvanaredna mogućnost za daljnje školovanje dice, ali i ovako će biti izuzetno teško na noge postaviti hrvatski razred. Posebno u onu dob, kad jedva je dice u naši gradišćanskohrvatski seli, ter kad su pri zapošljavanju važniji drugi, svitski jezici, kot engleski i nimški. Pogotovo onda, kad se naš kraj graniči s Austrijom, a ne s Hrvatskom. Naš jezik neće vratiti, niti spasiti škole prez čvrstoga stupa odgoja i jezika, tj. zagriženih hrvatskih familijov, ke suprot zgusnute gospodarsko-globalne situacije su žilave u odluki ter ne puščaju da njeva dica doživu mladost prez materinskoga jezika praocev. Ov jezik je ostao stoljeća dugo jer su se ljudi željili pominati na tom jeziku i to su smatrali svojim materinskim jezikom i u vjeri ter crikvi, i onda, kad su je npr. u škola kaštigali za seoski dijalekt, pod ugarskom, potom srpskohrvatskom silom. Dokle nas iz stare domovine neprestalno pozivaju k sačuvanju gradišćanskohrvatskoga jezika, s druge strane tim veći je pritisak i ganjanje naše dice prema standardnom hrvatskom jeziku. A s juga Ugarske nikako ne prestane hajka, u koj su se družili intelektualni partneri, nažalost, i odvud, ki zopet i uvijek pameuju da naš jezik je ubetoniran s kojim se znamo pominati i pisati jedino od kokošev. (Suprot toga i jedni i drugi stalno jašu na gradišćanski dijalekti i hasnuju je u svojem znanstvenom, literarnom djelovanju.) Pri ovoj točki moram još dodati da med gradišćanskimi intelektualci zato se najdu i takovi, ki nisu hrvatsku osnovnu školu završili, niti HOŠIG, a niti pečušku gimnaziju, još su čuvari jezika i svisni Hrvati. Nij' dvojbe u istini, ako jezik vrijeda ne dobije prioritet, pjevanjem, plesom i tamburom neće se spasiti naše hrvatstvo, ali to stoji i za ostale regije, ne samo za Gradišće. Mnogi naši ljudi su se vrlo neugodno ćutili, a i zbantovani došli domom iz Baje, i nisu razumili, je li već u tijeku predizborna kampanja, ali se nas more «pljuscati», svenek prez posljedice. Hrvatski je naš izbor, odabiranje dice i roditeljev. Na naše boli, strahovanje i sramote, moramo si sami iskati i najti obrazloženje, ali upravo vračtvo. Kratkovidan je on, ki neće priznati i opaziti da asimilacija svagdir gazi jednakim korakom ter da je jezična kompetencija sve manja, ne samo ovde na zapadu. Zbog toga mi se čini baš „diskriminirajućim” očitovanje da je samo gradišćanska budućnost sudjena na nepismenost!

-Tiho-

„Glasnikov tjedan”

Svjedoci smo vremena i sudionici življenja u vremenu gdje se s političkih i društvenih pozornica često čuju riječi o europskom identitetu i nacionalnim posebnostima u istoj Europi i istom europskom identitetu koji bez njih neće biti europski. Kulture i njihov nesmetan protok kroza stoljeća obogaćivale su narode i ljude, tako je to i danas. Kulture se međusobno i sukobljavaju u tom protoku kroza zemljopisne i civilizacijske

izgradnje zajedničkog europskog miljea i identiteta, potrebna je komunikacija kultura, bez obzira na brojčanost njenih nositelja. Kazuje se kako kultura ne poznaje granice, ali kultura nastaje u nacionalnom prostoru, što ga obilježava jezik, vjera i identitet. Tako je i mađarski premijer ovih tjedana izjavio boraveći kod prekograničnih Madara kako tek onda mogu opstati kao Mađari izvan granica Mađarske ako su u stanju živjeti i očuvati jezik, vjeru i identitet na onoj grudi zemlje na kojoj su rođeni.

„Cijeneci nacionalne kulturne dosege, bolje možemo cijeniti i ostale kulture s kojima smo u dodiru, preispitivati jedne i druge i prihvaćati ih. Bez poznavanja vlastite kulture teško ćemo moći u našem slučaju izgrađivati i djelovati u «hrvatskom», europskom ili nekom drugom nacionalnom duhu. Tek će nam se javljati kompleksi proizašli iz neznanja. Neznanje nas ne oslobađa odgovornosti. Dapače.”

ske priče, ostaju «trajnije» one koje su jače i snažnije, bolje prihvaćene, imaju bolji marketing, udomljuju se i žive. Povijest, kako je iščitavaju povjesničari, uči nas tome.

Cijeneci nacionalne kulturne dosege, bolje možemo cijeniti i ostale kulture s kojima smo u dodiru, preispitivati jedne i druge i prihvaćati ih. Bez poznavanja vlastite kulture teško ćemo moći u našem slučaju izgrađivati i djelovati u «hrvatskom», europskom ili nekom drugom nacionalnom duhu. Tek će nam se javljati kompleksi proizašli iz neznanja. Neznanje nas ne oslobađa odgovornosti. Dapače. Hrvatski i mađarski narod ima niz dodirnih točaka u posljednjih tisuću godina upravo na kulturološkom polju, izraslom iz zajedničkoga državnog prostora koji se prostirao od Karpata do Jadrana. U sagledavanju kultura, a sve na putu

genetskih Hrvata (nije to rijedak slučaj ni kod drugih naroda) koji nisu sačuvali ništa od identiteta svojih predaka. Način življenja u kulturi, jeziku..., identitet sa sobom povlači odgovornost pojedinca. Plakati nad izgubljenim, a ne sagledati svoje propuste u gubljenju pojedinačnog i kolektivnog identiteta, posebnosti, nacionalne, jezične i kulturne doista je neumjesno. Javno neprihvatanje identiteta jest na neki način i njegovo nijekanje. Ali toliko toga se nudi, a ponuda se mjeri dolarskom ili euro monetom... Kojom su sve češće upravo posebnosti, pa bile one i nacionalne žrtve. Nije to ništa novo pod kapom nebeskom, tek izazov kome treba znati odgovoriti. Neznanje ne oslobađa odgovornosti iako su mnogi uvjereni kako je tako. Pa ni u očuvanju «hrvatskoga duha».

Branka Pavić Blažetin

BUDIMPEŠTA – Veleposlanik Republike Hrvatske u Mađarskoj dr. sc. Gordan Grlić Radman ima čast pozvati Vas i Vašu obitelj na Adventski koncert ženske Vokalne skupine „Vesele Gradišćanke” iz Unde i klape „Staro vino” iz Fileža (Nikitsch, Austrija) u nedjelju, 8. prosinca 2013., nakon svete mise na hrvatskom jeziku u 17 sati, u crkvi Sv. Mihovila u Vackoj ulici. U sklopu koncerta izvest će se pjesme naslova: Zdravo, Divica, Padaj s neba, Poslan je anđel Gabriel, Zlatnih krila, Kad Djeva Boga rodila, Zdravo budi, mladi Kralju, Veseli se, Majko Božja, Najсреniji Božić i Zvončići. Nakon koncerta pozivamo Vas na adventski domjenak.

Aktualno

Uskoro počinje registracija narodnosnih birača

Nakon 1. siječnja 2014. godine počinje registracija pripadnika narodnosti na popis narodnosnih birača – reče uz ostalo Ilona Pálffy, voditeljica Nacionalnog izbornog ureda, na konferenciji o narodnosnim izbornim pravima koja je u organizaciji Državnog tajništva za narodnosne, vjerske, civilne i društvene veze Ministarstva ljudskih resursa održana 20. studenog u sjedištu Romske državne samouprave u Budimpešti. Obrazac molbenice već u prosincu ove godine bit će dostavljen svim kućanstvima u Mađarskoj, tako se birači mogu izjasniti o narodnosnoj pripadnosti, te predati molbu za uzimanje na popis narodnosnih birača.

Kako je uz ostalo naglasila, pripadnici narodnosti mogu odlučiti (osim jesenskih izbora za mjesne samouprave) mole li upis na popis birača za parlamentarne izbore. To je važno zbog toga što, ako netko ne želi sudjelovati na parlamentarnim izborima, primjerice zbog toga što je prema broju dane narodnosti ulazak zastupnika s pravom glasa u Parlament nemoguće ostvariti, na taj način ne isključuje sebe iz toga da sudjeluje na jesenskim izborima za narodnosnu samoupravu.

Oni koji su uzeti na popis narodnosnih birača na proljetnim parlamentarnim izborima osim pojedinačnih kandidata ne mogu glasovati na stranačke liste, nego na listu dane narodnosti. U molbenici se ne može tražiti samo registracija na popis narodnosnih birača nego se može naznačiti i to ako netko traži pomoć da bi ostvario svoje biračko pravo. Tako primjerice slijepe i slabovidne osobe mogu tražiti da im se pošalje poziv s Brajevim pismom, ali i osobe s poteškoćama u kretanju mogu tražiti da im se osigura dostupna glasačka prostorija. Putem narečenog obrasca može se zabraniti izdavanje osobnih podataka s popisa birača u promidžbene svrhe, da oni budu nedostupni kandidatima i organizacijama koje kandidiraju. (Pri tome valja naglasiti, ako se registrirate na popis narodnosnih birača za parlamentarne izbore, državna narodnosna samouprava svakako će dobiti vaše ime i adresu zato da se pomogne prikupljanje preporuka.)

Obrazac se može fotokopirati, dostaviti izbornim uredima poštanskim putem, predati i elektronskim putem. Voditeljica izbornog ureda reče da će o mogućnostima registracije narodnosnih birača napraviti promidžbeni film, koji će se emitirati na kanalima javne televizije.

Na konferenciji su stručnjaci, među njima i suradnici Nacionalnog izbornog ureda, predavanjima, zatim i odgovorima na postavljena pitanja obavijestili nazočne predstavnike

narodnosti u Mađarskoj o izbornopravnim promjenama.

Predsjednik Romske državne samouprave Florián Farkas, FIDESZ-ov parlamentarni zastupnik, pohvalno je govorio o novim zakonskim promjenama od povijesnog značenja, istodobno izražavajući mišljenje kako još postoje neke dileme. Postavio je pitanje, ako na parlamentarnim izborima predsjednik državne samouprave osvoji mandat, onda se – sukladno propisima o sukobu interesa – mora odlučiti hoće li biti zastupnik ili predsjednik narodnosne samouprave.

Više njih upozorilo je kako mandat «matematički» mogu ostvariti samo dvije-tri (romska, njemačka i slovačka) narodnosti, drugi mogu imati samo glasnogovornika s pravom vijećanja. Za mandat narodnosnog zastupnika potrebno je najmanje 12 do 23 tisuće glasova, istovremeno više narodnosti nema ni toliki broj pripadnika.

Postavljeno je, ako se već unaprijed zna da nemaju izgleda za osvajanje povlaštenog mandata, zašto da glasuju za narodnosnu listu, ako će time izgubiti mogućnost glasovanja na stranačku listu. Naime tko glasuje na narodnosnu listu, ne može glasovati na stranačku, čime bi imao tri glasa. U svezi s time voditeljica Nacionalnog izbornog ureda uz ostalo reče: one narodnosti koje ne ostvare mandat, mogu imati glasnogovornika, koji može sudjelovati u radu Parlamenta s pravom vijećanja, samo bez prava glasa.

Bilo je riječi i o tome da je raspisivanje izbora za mjesne narodnosne samouprave uvjetovano brojem pripadnika pojedine narodnosti prema popisu pučanstva iz 2011. godine. U svezi s tim zamjenica pravobraniteljice temeljnih prava odgovorna za narodnosna prava upozorila je kako ima naselja u kojima podaci popisa pučanstva ne odražavaju činjenično stanje, te se na taj način – do idućeg popisa pučanstva – u njima neće moći održati izbori za narodnosnu samoupravu.

Zamjenik državnog tajnika za narodnosne civilne i društvene veze privukao je pozornost na to da brojnije narodnosti u Mađarskoj na parlamentarnim izborima u proljeće 2014. godine «na autentičan način» mogu ostvariti parlamentarno zastupstvo. One pak narodnosti koje ne uspiju ostvariti punopravno zastupnika, mogu sudjelovati u radu Parlamenta putem glasnogovornika. Uz ostalo reče i to da će prema novim pravilima, ukinućem prijašnjeg elektorskog sustava, narodnosni birači istovremeno i neposredno birati zastupnike u mjesne, područne i državne narodnosne samouprave.

S. B.

Poklič iz dijaspore

Za one koji prate aktualna zbivanja u Hrvatskoj, sigurno je poznat najnoviji skandal koji se širi po hrvatskim, a i stranim medijima. Pošto je hrvatska reprezentacija s igračem manje, s dugo očekivanom dobrom i kreativnom igrom pobijedila reprezentaciju Islanda, plasirajući se na mundijal (Svjetsko nogometno prvenstvo u Brazilu 2014. g.), jedan od ponajboljih hrvatskih obrambenih igrača Josip „Joe“ Šimunić ostao je na travnjaku, zgrabio mikrofon i nekoliko puta poviknuo: „Za dom...“, na što je publika odgovorila „...spremni“. Riječ je o pokliču, pozdravu koji je u sličnom obliku bio korišten za vrijeme NDH, i danas se poistovjećuje s ustaškim pokretom i hrvatskim šovinizmom. Tekst koji čitamo nije nastao kako bi donio osude ili kritike – to su već i tako izrekle brojne stranice dnevnika i listova u Hrvatskoj – nego bih na tragu te pojave upozorio na jednu bitnu problematiku koja se itekako odnosi na nas Hrvate u Mađarskoj.

Mnogi su stali u Šimunićevu obranu, kako on ne može znati što taj pozdrav znači, naime rođen je u Australiji, tamo se školovao i tek se s 20 godina preselio u Europu, od 1997. do 2011. igrajući u Njemačkoj, a 2011. postao je igračem zagrebačkog Dinama. Dakle nameće se pitanje: što jedan pripadnik hrvatske zajednice izvan Hrvatske može, mora i treba znati o zemlji kojoj po nacionalnim, kulturnim i jezičnim odlikama pripada? Što znaju naši gimnazijalci, studenti hrvatskih studija u Mađarskoj, pa i naši hrvatski intelektualci o tom pokliču?

Koliko je naša zajednica upućena u povijest svoje domicilne zemlje, znamo li nabrojiti barem tri državna praznika u Hrvatskoj, znamo li njihovu pozadinu, a s druge strane znamo li nabrojiti mađarske nacionalne praznike, znamo li njihovu povijesnu pozadinu? Trebamo li tražiti krivca? Ne. Jednostavno je, krivi smo svi mi koji možemo nešto učiniti za našu zajednicu u Mađarskoj.

Kako ne postoji hrvatski standardni jezik na način Hrvata u Mađarskoj, tako ne postoji ni hrvatski identitet na način kakav mi izgrađujemo u Mađarskoj. Ne možemo se zatvoriti u vlastitu sredinu i reći, mi imamo svoj specijalni identitet koji ne pripada ni ovamo ni tamo.

U rješavanju tih problema važnu ulogu igra odgoj koji započinje doma, ali se upotpunjuje u školama. Obitelji gdje se njeguje hrvatska riječ i svijest ima sve manje, zbog toga nam kao jedini oslonac preostaju škole.

Silvester Balić

19. Forum hrvatskih manjina

Očuvanje hrvatske samobitnosti u svijetu

Predsjednik Hrvatske državne samouprave Mišo Hepp

U organizaciji Hrvatske matice iseljenika, u njezinim prostorima, 22. studenog uspješno je održan 19. Forum hrvatskih manjina. Riječ je o stručnom godišnjem skupu na kojem se razmatra status, problematika i aktualnosti vezane uz hrvatske manjine u europskim državama. Forum je okupio predstavnike hrvatskih manjina iz Crne Gore, Italije, Mađarske, Makedonije, Rumunjske, Slovačke, Slovenije i Srbije, kao i predstavnike nadležnih državnih tijela, znanstvenih, kulturnih i obrazovnih ustanova Republike Hrvatske. Organizatorica je Foruma bila Marija Hećimović, voditeljica Odsjeka za hrvatske autohtone manjine. Tema je ovogodišnjega skupa bila *Hrvatske manjine u Europi i rezultati zadnjega popisa stanovništva – stanje i perspektive*. No na Forumu se vodio i dijalog o aktualnom demografskom stanju i prostornoj izmještenosti hrvatskih manjina u europskim državama, te o mogućnostima rješavanja demokratskih problema. Naime podaci govore da se smanjuje broj Hrvata u gotovo svim zajednicama i zbog slabe biološke reprodukcije i demografskoga starenja, te neriješenih manjinskih pitanja, kao i asimilacije. Cilj je skupa bio poticanje rasprave među sudionicima, predstavnicima hrvatskih manjina i državnih tijela i ustanova matičnoga naroda o mogućim programima i projektima koji bi pridonijeli rješavanju demografskih problema kroz poboljšanje društvenoga, političkoga, obrazovnoga, kulturnoga i ekonomskoga položaja hrvatskih manjinskih zajednica. Želja je organizatora bila potaknuti snažnije zalaganje svih nadležnih tijela i institucija Republike Hrvatske u ostvarivanju toga cilja. Uvodno je izlaganje na Forumu održao dr. sc. Robert Skenderović, predsjednik Znanstvenog vijeća Hrvatskog instituta za povijest, koji je ujedno bio voditelj i ovogodišnjega skupa u Hrvatskoj matici iseljenika.

– Rezultati popisa stanovništva u zemljama u kojima Hrvati žive kao autohtone manjine višestruko su važni za tamošnje hrvatske zajednice. Popisi stanovništva utvrđuju služ-

beni broj pripadnika manjina, a taj je broj osnova za ostvarenje manjinskih prava. Osim toga kroz popise stanovništva manjinske zajednice mogu dobiti uvid u dobnu i spolnu strukturu te utvrditi glavne demografske trendove vlastite zajednice. Većina hrvatskih manjinskih zajednica prema popisima iz 2011. i 2012. godine pati od istih demografskih problema. Broj pripadnika hrvatskih zajednica u susjednim zemljama stagnira ili se smanjuje, starosna je struktura sve lošija, a i poznavanje materinskog jezika sve je slabije. Osim toga pripadnici hrvatskih zajednica primijetili su da u samim popisnim metodama i materijalima (koji se, doduše, razlikuju od zemlje do zemlje) postoje određeni problemi koji su doveli do toga da se Hrvatima izjasnilo manje ljudi nego što ih zaista ima – naglasio je u svom izlaganju gosp. Skenderović.

Kvantitativni podaci

Gosp. Skenderović u nastavku izlaganja zorno je predočio podatke vezane uz popis stanovnika susjednih zemalja. Tako navodi kako u Austriji nije zadnjih godina proveden popis stanovništva pa raspoložemo samo popisom iz 2001. godine kada je u austrijskom Gradišću popisano 17.730 Hrvata. Sami gradišćanski Hrvati smatraju da je stvaran broj Hrvata u tome kraju veći jer je primjerice Biskupija Željezno sakupila podatke da misu na hrvatskom jeziku želi slušati 23.000 vjernika, a prema nekim podacima u Gradišću ima čak 25.000 ljudi koji poznaju hrvatski jezik.

U Crnoj Gori prema popisu iz 2011. godine utvrđeno je da u toj zemlji živi 6.021 Hrvata. Međutim na temelju usporedne analize broja katolika i broja Hrvata u zajednici Hrvata Crne Gore smatraju da se barem 30% pripadnika hrvatskoga naroda nije izjasnilo kao Hrvati u popisu.

Mnogobrojni pozvani gosti, i brojni zainteresirani

Nazočne je pozdravio Matičin ravnatelj Marin Knezović

U Italiji je prema popisu iz 2010. godine utvrđeno 1.865 Hrvata, ali se zapravo radi samo o popisu moliških Hrvata, jedine hrvatske zajednice kojoj se u Italiji ima priznati status kao autohtona manjinska zajednica. Ostali Hrvati koji žive u drugim krajevima Italije nisu popisani ili su popisani kao „stranci”, a računa se da ih ima preko 20 tisuća.

U Mađarskoj je prema popisu iz 2011. utvrđen broj od 26.774 Hrvata. Predstavnici hrvatske zajednice smatraju da je broj Hrvata ipak mnogo veći. I u ovome slučaju otvara se pitanje popisne metodologije, ali i motiviranosti samih ljudi da se izjasne Hrvatima.

U Makedoniji se za 2011. ne znaju podaci o broju Hrvata jer popis nije uspio. Zbog toga raspoložemo starim brojevima iz 2001. godine kada je utvrđeno da u toj državi živi 2.686 Hrvata. Procjene samih makedonskih Hrvata ipak jesu mnogo više – 3,5 do 5.000 Hrvata.

U Rumunjskoj je prema zadnjem popisu iz 2011. godine utvrđeno da se Hrvatima izjasnilo 5.482 osoba.

U Slovačkoj prema popisu ima 1.022 pripadnika hrvatske nacionalnosti, a 1.234 se izjasnilo da im je hrvatski materinski jezik. Međutim u zajednici Hrvata u Slovačkoj smatraju da u toj zemlji živi oko 3.000 Hrvata, odnosno da broj izjašnjenih odgovara tek jednoj trećini stvarnoga broja Hrvata.

U Srbiji je 2011. popisano 57.900 Hrvata. I predstavnici hrvatske zajednice u Srbiji smatraju da je stvaran broj Hrvata mnogo veći, ali je jako teško dati procjenu koliko ih

stvarno ima među neopredijeljenima i regionalno izjašnjenima. U Sloveniji raspoložemo podacima iz 2002. godine kada je u toj zemlji popisano 35.642 Hrvata. Godine 2012. u toj je zemlji proveden popis stanovništva, ali se u njemu nije popisivala i nacionalna pripadnost. Na kraju, Češka je po ovome pitanju posebno zanimljiva zato što je u toj zemlji popis iz 2011. godine odlikovao velik trend neizjašnjavanja nacionalne pripadnosti. Dok je 2001. godine to pravo iskoristilo svega 173.000 ljudi, godine 2011. nacionalno se nije željelo izjasniti 2.74 milijuna od ukupno 10 milijuna stanovnika Češke. U takvim okolnostima rečeno je da je broj Hrvata u Češkoj pao, ali ne znatno. Može se računati na to da ih ima između 1.000 i 2.000.

Skup je 22. studenog otvorio saborski zastupnik i predsjednik UO Hrvatske matice iseljenika Ivo Jelušić, koji je naglasio kako se broj Hrvata u susjednim zemljama, nažalost, smanjuje. „Nadam se da će i ovaj skup pridonijeti da se negativni trendovi zaustave“, naglasio je između ostaloga Jelušić, te napomenuo kako HMI posebno skrbi da se kulturna samobitnost Hrvata diljem svijeta održi na što višoj razini, te da se zadrži, u čemu pomaže Republika Hrvatska. „HMI i Republika Hrvatska pomoći će na očuvanju identiteta Hrvata u svijetu, jer nam je to dužnost“ – ističe Jelušić.

Nazočne je pozdravio Matičin ravnatelj mr. sc. Marin Knezović.

– U slučaju hrvatskih zajednica izvan hrvatskoga državnog područja popisi stanovništva nam mogu reći mnogo. Čak i onda kada je njihova pouzdanost sumnjiva i podaci manjkavi i njihova nesavršenost je na neki način bitan podatak. Popisivanje i nepopisivanje Hrvata puno govori o njihovu doživljaju njih samih kao i tretmanu većinske sredine u kojoj iz dana u dan žive, u kojoj obitavaju – istaknuo je između ostaloga Matičin ravnatelj. Potom se nazočnima obratila i dr. sc. Jasmina Kovačević Čavlović, voditeljica Službe za pravni položaj Hrvata u BiH, hrvatske manjine i iseljeničtvo Državnog ureda za Hrvate izvan Hrvatske.

U izlaganjima predstavnika manjina sudjelovali su Zvonimir Deković, predsjednik

Hrvatskoga nacionalnog vijeća Crne Gore, Tivat, i don Dejan Turza, povjerenik Kotorske biskupije zadužen za pastoral braka i obitelji; Antonio Sammartino, predsjednik Zaklade „Agostina Piccoli“ i Antonella D' Antuono, članica Udruge Isola Croata del Molise, Acquaviva Collecroce iz Italije; Mišo Hepp, predsjednik Hrvatske državne samouprave, Budimpešta; Franjo Ipša, predsjednik Zajednice Hrvata u Makedoniji, Skopje; Ljubomir Mile Radan, član Zajedništva Hrvata u Rumunjskoj, Karaševo, i Marian Daniel Luca-cela, član Zajedništva Hrvata u Rumunjskoj, Karaševo; Radoslav Janković, predsjednik Hrvatskoga kulturnog saveza u Slovačkoj, Hrvatski Jandrof i Rudolf Streck, predsjednik Hrvatskoga kulturnog društva, Hrvatski Jandrof; Petar Antunović, predsjednik Saveza hrvatskih društava u Sloveniji, Ljubljana, i Ante Pandža, dopredsjednik Hrvatskoga društva Ljubljana; Darko Sarić Lukendić, predsjednik Izvršnog odbora Nacionalnog vijeća hrvatske nacionalne manjine, Subotica, i Tomislav Žigmanov, ravnatelj Zavoda za kulturu vojvodanskih Hrvata, Subotica.

I ovoga su puta Forumu nazočili i predstavnici raznih veleposlanstava; Veleposlanstva Republike Crne Gore, Ana Zeković, prvi tajnik; Veleposlanstva Češke Republike, mr. Juraj Varga, konzul; Veleposlanstva Republike Mađarske, Tamás Bakó, savjetnik; Veleposlanstva Republike Rumunjske, Sanja Husain, prevoditeljica; Veleposlanstva Republike Srbije, Zoran Vasiljević, prvi savjetnik i Veleposlanstva Republike Slovenije, Kristina Kliner, prva savjetnica. Organizatorica održanoga Forumu bila je Marija Hećimović, dipl. iur. voditeljica Odsjeka za autohtone hrvatske manjine. Forum je zamišljen kao mjesto dijaloga o stanju znanstvene i kulturne suradnje, kao i mogućim prijedlozima mjera koje bi pridonijele boljoj i potpunijoj međusobnoj suradnji. Nakon izlaganja uslijedila je rasprava, te donošenje zaključaka 19. Forumu hrvatskih manjina koje je sudionicima Skupa pročitao njegov voditelj, a koje su potpisali predstavnici manjina.

Napisala: *Željka Lešić*
Snimila: *Snježana Radoš*

ZAKLJUČCI

U skladu s temom 19. Forumu hrvatskih manjina o demografskim problemima u manjinskim zajednicama kao i mogućnostima njihova rješavanja, a uzimajući u obzir dosadašnji stupanj i kvalitetu odnosa matične države i hrvatskih nacionalnih manjina u Europi, doneseni su ovi zaključci:

Predlažemo da buduća suradnja osobito bude usmjerena na pružanje pomoći za poboljšanje društvenog, političkog i ekonomskog položaja hrvatskih manjinskih zajednica jer su to temeljni preduvjeti njihova ostanka i opstanka.

Predlažemo da se ulože naponi u prepoznavanju specifičnosti svake hrvatske manjinske zajednice i prema tome radi strategija pružanja pomoći za smanjivanje demografskih problema te da se prigodom bilateralnih susreta predstavnici institucija Republike Hrvatske prethodno susretnu s predstavnicima hrvatskih manjina.

Predlažemo da se strategija Republike Hrvatske usmjeri prema obrazovnom i kulturnom osnaživanju hrvatskih manjinskih zajednica. To je i najbolji način da se neizjašnjeni Hrvati ohrabre na javno izjašnjavanje pripadnosti hrvatskom narodu.

KOLJNOF – Kako nas je informirao dr. Franjo Pajrić, predsjednik Društva Hrvati, u okviru adventske manifestacije MLADIK-a u Koljnofu, 7. decembra, u subotu, u mjesnoj Hodočasnoj crikvi će koncert držati gosti iz Fileža, a početo od 19.30 uri u Kulturnom domu će se predstaviti KUD Vidovec iz Zagreba. Prilikom nažganja treće adventske sviće, 14. decembra, u subotu, jačit će petrovski zbor Ljubičica, a po toj priredbi će se u Kulturnom domu prezentirati knjiga Ljubice Benović, pod naslovom Međugorje, mala enciklopedija. Izdanje predstavlja sama autorica.

PLAJGOR, KISEG – Člani čepreškoga zbora Janković jur lani su ostvarili jedinstveni projekt, u kom su u jedan buket skupaspravili božićne običaje okolišnih hrvatskih sel, ter su to i predstavili pred domaćom publikom. Zbog velikoga uspjeha su se odlučili da će se ljetos otpraviti s tim napola kazališnim kusićem na manju turneju. Tako 8. decembra, druge adventske nedilje, u Kulturnom domu Plajgora, početo od 14 uri, bude predstavljena božićna scena. Potom u kiseškoj crikvi Sv. Emericha u 16.30 uri će moći gradski Hrvati aplaudirati ovoj prigodnoj produkciji.

UVIJEK MODERNA KAPICA

U pečuškom Hrvatskom kazalištu 6. prosinca, s početkom u 19 sati bit će premijerno izvedena lutkarska igra Ljubice Ostojić „Uvijek moderna kapica“, u režiji mostarskog redatelja Petra Šurkalovića koji je dosada potpisao već niz lutkarskih predstava na daskama spomenutoga kazališta.

U predstavi igraju: Glumac, Vuk: Dejan Fajfer; Glumica, Crvenkapica: Natalia Rónai; Glumica II, Baka, Lončanica: Renata Balatinac; Glumac, Zečić, Lovac: Đula Beri. Redatelj, dramaturg, i kostimograf je Petar Šurkalović, scenografiju potpisuje Luči Vidanović, autor glazbe je Igor Karlić; lektor Boris Kiš; autor lutaka Agata Freyer; izradba lutaka Ivica Bilek i Sandra Birjukov; asistent redatelja Kata Filaković. Pretpremijera je 5. prosinca, s početkom u 10 sati.

Dan otvorenih vrat u samboteljskoj Gimnaziji Sv. Norberta Premonstratenskog

Poziv za hrvatsku nastavu u novom školskom ljetu

Uz hrvatski i ugarski nacionalni grb su ukusno poredjeni svi grbi onih naselja, kade imamo hrvatske samouprave u Gradišću. Takovimi plakati je zvala samboteljska Gimnazija Sv. Norberta Premonstratenskog sve zainteresirane na Dan otvorenih vrat, 14. novembra, u četvrtak, ter i k novoj, hrvatskoj nastavi u dotičnoj ustanovi. Na hodniku svečano obličeni dijaci su dilili mape, informacijske materijale za buduće učenike i njeve roditelje, kim je uska postala svečana dvorana gimnazije. U velikom mnoštvu mogli smo zapaziti školarke iz Koljnofa, Petrovoga Sela, Gornjega Četara, Hrvatskoga Židana i Kisega.

Iz prigodnoga većjezičnoga programa školarov smo doznali kako teče med stijenami ove gimnazije veseo žitak, kakove mogućnosti imaju dijaci za daljnje školovanje, ku trenutačno pohadjaju 532 gimnazijalci. Školska ravnateljica, Židanka, Hilda Bušić nije samo po ugarski, nego i na svojem materinskom, hrvatskom jeziku pozdravila nazočne. Uz ostalo je rekla da svim onim ki su hrvatskoga podrijetla, mora na srcu ležati spašavanje hrvatskoga jezika, a ovde se otvara mogućnost da dosadašnja kopča, ka je falila u školskoj strukturi ove regije, tj. sridnjoškolska nastava hrvatskoga jezika, ovde će se najti od

Roditelji i školarci iz naših sel

novoga školskoga ljeta. Kako piše u informacijskoj knjižici ove gimnazije, u hrvatski „polurazred“ od 10–12 dice čekaju takove školarke, ki su se po hrvatski jur učili u osnovnoj školi, ali jezično znanje donesu iz obitelji. Budući dijaci s hrvatskom jezičnom specijalizacijom od 1. do 4. razreda, imat će tajedno pet hrvatskih, i jednu uru narodopisa. Uz to, u

Ravnateljica škole informira Petrovišćane

ura. Školski predmeti, biologija s latinskom i informatika s matematičkom specijalizacijom, takaj su u bogatoj ponudi ove škole. Likovni odgoj je na visokom nivou, a uz hrvatski, od novoga školskoga ljeta zainteresirani se moru upoznat i s temelji vojničkoga znanja. Po riči školske direktorice, svako dite je obećanje, a ova gimnazija

1. i 2. razredu tri ure, a u 3. i 4. razredu po 4 ure su predvidjene iz drugoga, slobodno izabranoga jezika (koji more biti engleski, ali nimški). Na kraju četveroljetnoga školovanja postoji mogućnost položiti maturu i

ima zadaću da talentiranost i šikanost svakoga najavljenika donese najpr na površinu, a ujedno i izvidi, gdo u čemu je jak, za koga što je zanimljivo. Svi najavljeniki moraju pismeni i usmeni prijemni ispit položiti, a do kraja aprila će se jur znati ki su primljeni na daljnje školovanje u ovu gimnaziju. Naravno, za svakoga školaru je osigurano mjesto u internatu, polag samboteljske katedrale. Na danu otvorenih vrat svi zainteresirani školarci a i roditelji

su mogli pogledati ne samo različite ure nego su mogli proširiti i znanje o novo pokrenutoj nastavi vojne obuke, ali su se mogli osobno obratiti s pitanji školskoj direktorici. Ana Zorica Timar, učenica 8. razreda Dvojezične škole iz Petrovoga Sela, je rekla da je ona došla viditi otvoreni dan zbog engleskoga jezika, a posebnu ju zanima likovni odgoj, kad rado molja i farba. Iako

iz hrvatskoga jezika, po želji, na sridnjem ili visokom stupnju, ka će biti istovridna kot sridnji ili visoki stupanj jezičnoga ispita. Hrvatski gimnazijalci će narodopis takaj moći birati za predmet mature. Kako smo vidili, englesko odiljenje je vrlo jako, a polag engleskoga i nimški jezik se more učiti u pojačani

se rado uči po hrvatski, i stalno se tako pominaju doma, smatra, pokidob joj ta jezik dost dobro ide, rado bi se još bolje naučila po engleski i nimški. – *Sad na protulice kanim položiti sridnji stupanj jezičnoga ispita iz hrvatskoga, a doma ću se s mamom pak ćaćom i dalje po hrvatski pominati. Ako bi bilo mogućnosti, fakultativno bi se morebit učila ovde hrvatski, jer sve mi se je jako vidilo, što su danas ovde pokazali. Mislim da ću si ovu školu izabrati za daljnje školovanje* – rekla je Petrovišćanka, jedna od brojnih posjetiteljic iz naših gradišćanskohrvatskih sel.

-Tiho-

Razgovor sa školskom direktoricom Hildom Bušić o ponudi hrvatskoga podučavanja u sambotelskoj gimnaziji

„Mislim da naše srce zato tuca da hrvatski jezik očuvamo na ovom prostoru!”

Razgovarala: Timea Horvat

Ravnateljica gimnazije Hilda Bušić

Danas je vaša samboteljska gimnazija otprla vrata pred zainteresiranimi školari, budućimi dijaci iz cijeloga područja naše županije, morebit i širje. Posebno se radujemo da na ovom otvaranju informacijskoga dana čuli smo od Vas i hrvatske riči. To je upućeno kot posebni poziv učenicom ki bi se htili i dali upisati na novu hrvatsku nastavu u vašoj gimnaziji. Koga bi vi rado vidili od septembra pri ovom hrvatskom podučavanju?

– Ja sam zvala za ov dan iz svih naših sel svakoga, gdo ima interes, ali želju da čuva ov naš lipi hrvatski materinski jezik. Jako lipo prosim i molim učitelje i učiteljice neka pošalj u dnu ako imaju korijene, ako znaju malo hrvatski, neka dođu i dalje se uču po hrvatski u našoj gimnaziji. Otvorenim srcem čekamo svakoga školaru, učitelja i roditelje, koga zanima naša ponuda. Mislim da smo mi svi dužni, ki imamo staremajke, stareoce, matere i čaće, ki govore hrvatski još, da očuvamo ne samo pjesme, ne samo mužiku i običaje nego i jezik. Kako velu, svaki narod u svojem jeziku živi.

Ufajmo se da će se ne samo Gradišćanski Hrvati nego i zalski Hrvati zgrabiti za ovu mogućnost i poslati svoju dnu u vašu gimnaziju. Planirate li Vi neku dodatnu propagandu, neka dodatna putovanja u ove svrhe, i to kamo? Od sjevera do juga Gradišća, ali moru i u Zali škole s hrvatskom nastavom računati

na to da će biti iz prve ruke informirane o ovoj mogućnosti?

– Svakako planiramo i osobno posjetiti naše škole. Naš projekt je takov da svakoga školaru, koga ovo zanima, kanimo posebno pozvati i s roditelji razgovarati, kako bi čim detaljnije dobili uvid, kako bi mi znali dnu ovde podučavati. To bi bilo jako važno da za prijavu 10–12 dice sigurno znamo, jer samo u tom slučaju moremo pokrenuti hrvatsko podučavanje. Zato još jednoč prosim i molim svaku direktoricu i direktora naših škol, sve učitelje ki hrvatski podučavaju da nam šalju dnu. Namjeravamo proći u sve osnovne škole i razgovarati s njimi, što moremo ponuditi unutar ovoga školovanja ter kako ćemo stvoriti uvjete i za dodatne projekte na području Austrije i Hrvatske da i tamo imaju naši školari mogućnost usavršavati svoje znanje na hrvatskom jeziku.

Ova škola jur i na startu spomenutoga projekta, a vjerojatno i kasnije će uživati posebnu potporu Hrvatske državne samouprave i Hrvatske samouprave Željezne županije. Kako Vi zamislite budućnost, hoće li ta pažnja dosta biti i kasnije za očuvanje hrvatske svisti i jezika?

— Mislim da svaka institucija i predstavništvo Hrvatov će detaljno pratiti ovu našu nastavu hrvatskoga jezika i svaki će dati plus i pozitivne ocjene, a i potporu da budemo imali sva sredstva i sa zajedničkim snagami ostvarimo uspjehe. Mišo Hepp, predsjednik Hrvatske državne samouprave, znam da jako podupira ov naš plan, ali i Željezno-županijska hrvatska samouprava. Praktički svi su uz nas, i vjerujem da nismo sami. Bili smo u razgovoru i s dr. Karlom Gadanijem, bivšim prorektorom samboteljskoga Sveučilišća ki je dodatno spomenuo i razne mogućnosti stipendiranja ove dice. Mislim da naše srce zato tuca da hrvatski jezik očuvamo na ovom prostoru.

To je već jedna gesta da i peljačstvo ove škole je pozitivno primilo ovu jedinstvenu ponudu za hrvatskim školovanjem. Kako oni gledaju na to da će Gimnazija Sv. Norberta Premonstratenskoga morebit postati jedan od hrvatskih omladinskih centrov?

– Ovo je nešto takovo, čega nije bilo dosad u Gradišću, s tim da naša dica ne triba-

ju već putovati u Budimpeštu, ali u Pečuh, nego će se moći u blizini učiti. Teško su odvd i dovidob tako daleko pustili roditelji svoju dnu od 14 ljet. Sad će roditelji moći osigurati vlašćoj dnu da dobro nauču hrvatski i da maturiraju iz hrvatskoga jezika u Sambotelu. S trimi jezici će im biti vjerojatno laglje zapošljavanje, jer uz hrvatski moru se ovde naučiti i po engleski i nimški.

Malo prlje sam se pominala ovde s dicom iz naših hrvatskih sel. Svi zainteresirani imaju konkretnu zamisao, ideju i boju se od toga da ako se javu u hrvatski razred, onda će izgubiti mogućnost da se usavršavaju iz engleskoga i nimškoga, ali da se upišu na druge fakultacije kot npr. biologija, informatika itd.

– Ovo krivo mislu jer svaki učenik koji dojde u našu gimnaziju, more postati ono, ča si on želji i sanja. Tako će ova dica znati tri jezike, ako se oni želju baviti najednoč s tri jezici, potom će pak veću šansu imati pojti za ljekara, inženjera, učitelja...

Vi ste Hrvatica, i vidim da vam jako na srcu leži da krene ova hrvatska nastava ovde. Što će biti onda, ako još neće skupadojti 10–12 dice za hrvatsku nastavu? Čekat ćete za drugu sriću dođućega školskoga ljeta?

– Ako nećemo imati sad toliko dice da napunimo pol razreda, onda mi svakako planiramo da iduće ljeto opet krenemo u proširenje ove informacije. Ako za hrvatsku dnu neće biti interesantno ovo ljeto, ova škola, tih 10–12 mjesta ćemo podiliti u razredi za biologiju, engleski jezik, informatiku, ali vojničku naobrazbu.

Ako pak krene hrvatska nastava, gdo će ovde podučavati, čujem da još nimate profesora?

– Ako sigurno budemo imali u aprilu 10–12 dice s kimi moremo ganuti hrvatsku nastavu u našoj gimnaziji, zaduženiki će skupasjesti i diskutirati od toga, koji kandidat bi bio najbolji za profesora. Ta bi ujedno podučavao i peljao i sviranje i ples, jer sačuvanje običajov i tradicij takaj je u našem programu.

Ja i osobno navijam za to da u aprilu opet se strefimo i onda se jur konkretno pominao za početak hrvatskoga podučavanja u vašoj gimnaziji, konačno i u Sambotelu. Vjerojatno i Vi s nestrpljenjem čekate dođuće misece....

– Jako-jako željim da ovo sve pozitivno najpr odredi, ali ča ćemo?! Ako nećemo moći pokrenuti hrvatski od septembra, bit ćemo jako tužni, bit će nam jako žao, ali idemo dalje! Probat ćemo slijedeće ljeto ponovo!

Adventski dar grada Zagreba Budimpešti

Zapalili smo prvu svijeću na adventskome vijencu, dolazi vrijeme došašća, vrijeme iščekivanja kršćanskoga blagdana Božića. Na dan rođenja Isusa Krista, na dan ljubavi i obitelji darujemo svoje najbliže. Tako je to bilo prve adventske nedjelje, 1. prosinca, u budimpeštanskom parku Városháza, kada je načelnik grada Zagreba Milan Bandić darovao božićni bor načelniku grada Budimpešte Istvánu Tarlósu, odnos-

„Od srca, srcu...” István Tarlós i Milan Bandić s licitarskim srcem

no građanima mađarskoga glavnoga grada. Zimzeleni je bor iz Hrvatskoga zagorja, visok četrnaest metara i krasi ga umalo trista ukra-

oslikavaju žene. Nikada ne mogu biti dvije u potpunosti jednake jer je svaka ručni rad. Najčešći je prikaz konjića, modela automobila, kamiona, vlakova, zrakoplova, životinja itd. Oba su hrvatska proizvoda na reprezentativnom UNESCO-ovom popisu nematerijalne svjetske baštine. „Prva adventska svijeća i božićna jelka još su jedan znak i potvrda prijateljstva između dva glavna grada. Drago mi je da nakon Beča, Berlina, Rima možemo to demonstrirati i ovdje u Budimpešti“ – reče za naš tjednik prvi čovjek hrvatske metropole Milan Bandić. Obojica su gradonačelnika zadovoljni dosadašnjom suradnjom između dvaju gradova. Gradonačelnik Tarlós odazvao se pozivu zagrebačkoga gradonačelnika Bandića na Svjetski skijaški kup u Zagrebu, u siječnju sljedeće godine, kada će se dogovoriti oko suradnje na Rujanfestu, na kulturnome i na sportskome polju. Budući da u Budimpešti već postoji Ulica Zagreba, u glavnom će gradu Hrvatske jedna ulica nositi ime glavnoga grada Mađarske. U okvirima manifestacije predstavila se Turistička zajednica grada Zagreba, a turopoljski su svirači i plesači izveli kratki kulturni program. Sa svečanim zagrebačkim darivanjem Budimpešti, započeli su programi zimskoga kulturnog festivala, koji do 24. prosinca ove godine s raznim sadržajima očekuju posjetitelje.

Kristina Goher

Hrvatski dar ukrašava park Városháza

sa. U plastičnim su kuglicama licitarska srca s natpisom Zagreba, i drvene dječje igre iz Hrvatskoga zagorja. Taj je tradicijski hrvatski proizvod nastao u 19. stoljeću, za njega je značajno da ga izrađuju muškarci, a većinom

ŠELJIN – U organizaciji Matice hrvatske Ogranak Pečuh i Udruge Zlatne Noge, 6. prosinca u Šeljinu se organizira književna tribina, s početkom u 18 sati. Adresa: Ormánság Közösségi Ház (Ulica kralja Matije 53) U sklopu književne tribine predstavlja se zbirka pjesama na hrvatskom i mađarskom jeziku pjesnika Stjepan Blažetina: „porcija besmisla zb(i)rka” / „egy adag értelmetlenség”. Predstavljanju sudjeluju: Ernest Barić i autor zbirki Stjepan Blažetin.

Program Hrvatskog kazališta za prosinac 2013. g.

1. prosinca u 18 sati Antun Karagić: Svijest – pučki igrokaz, Katolj
5. prosinca u 10 sati Ljubica Ostojić: Uvijek moderna kapica – lutkarska igra, pretpremijera, kazališna dvorana
6. prosinca u 19 sati Ljubica Ostojić: Uvijek moderna kapica – lutkarska igra, premijera, kazališna dvorana
12. prosinca u 18 sati otvaranje izložbe slikara Duška Šibla, galerija Čoport/Horda
15. prosinca u 17 sati Antun Karagić: Svijest – pučki igrokaz, Gara.

BIZONJA – Prošle subote je u bizonjskoj crkvi s hrvatskom mašom otvoreno adventsko razdoblje. U 18 uri je Marko Mogyorósi, farnik u Starom Gradu i Kemlji, prikazao mašni aldov, a potom je hrvatski zbor i tamburaši Staroga Grada održali adventski koncert. Kako nas je obavistio Balaž Martinšić, predsjednik Bizonjskoga hrvatskoga društva, seoska božićna svetačnost je predviđena 22. decembra, u nedilju, u Kulturnom domu, od 16.30 uri. Nastupaju uz domaće izvođače i gosti tamburaši iz Bijeloga Sela ter hrvatski zbor Mali Dunaj iz Kemlje.

DUŠNOK – Orkestar «Zabavna industrija» u povodu 5. obljetnice postojanja priređuje rodendansku zabavu koja će se prirediti 14. prosinca u mjesnom domu kulture, s početkom u 20 sati. Ulaznica: 800 Ft. Nastupi u predstojećem razdoblju: plesačnica u Aljmašu 30. studenog, Silvestrovo u Segedinu 31. prosinca, te Racko prelo u Bačinu 8. veljače 2014. godine.

Trenutak za pjesmu

Dražen Zetić

Riječi na poljani

Ljubili bi. Al' koga? Nemamo ni tratinčice kome ubrati. Čitati pjesme. Možda bi trebalo otići negdje. Izaći na sunce. Do rijeke. Sjesti. Nisam jednom vidio srne kako bježe od mojih teških koraka. Radije bih jednom išao tiše, makar ne vidio više razigranih riječi na poljani, samo da ne preplašim srne...

*toliko mogu učiniti za svijet...
da srne ne preplašim više...*

Novopeštansko gostovanje KUD-a Sumarton

Na poziv novopeštanske Hrvatske samouprave, u kazališnoj dvorani Prosvjetnoga doma „Endre Ady”, pred mnogobrojnom publikom nastupili su Kulturno-umjetničko društvo „Sumarton” i sastav Sumartonski lepi dečki. U ime gostiju nazočnima se obratio i djelatnost KUD-a predstavio njezin predsjednik

večeri pokazali su širokogrudno pomursko gostoprimstvo, naime nakon bogatoga švedskog stola nudilo se domaće vino, rakija, a predsjednica novopeštanske Hrvatske samouprave Marica Gal ispekla je slasne kolače.

Družilo se i plesalo do kasnih večernjih sati, za glazbu se pobrinuo sastav Sumartonski lepi dečki. Budimpeštansko gostovanje KUD-a Sumarton još je jedna prigoda za druženje Hrvata i ljubitelja, poštovatelja hrvatske kulture. Glavni je pokrovitelj priredbe bio načelnik Nove Pešte Zsolt Wintermantel.

k. g.

Joza Đuric. Društvo je prije deset godina nastupilo u tome okrugu, a otada je postupno postalo veliko obiteljsko stablo naselja, s dvostrukim članstvom, s bogatim folklornim repertoarom, povećanim brojem sekcija, nastupa i gostovanja.

U sklopu Hrvatske večeri mješoviti zbor pjevao je pomurske pjesme i skladbe iz svih krajeva Hrvatske, solonastupom na tri jezika istaknuo se darovit Alex Kozma, a vještim su pokretima plesači osim plesova svoga zavičaja izveli šokačke plesove i plesove matične nam domovine.

Plesove su uvježbali Andreja Fehervari, Jelena Tisaj i Gordana Gujaš. Sastav Sumartonski lepi dečki glazbeno je popratio nastupe, ali su razveseli publiku i uspješnicama hrvatske glazbene scene, te svojim skladbama. Nakon kulturnoga programa gosti

TUKULJA – Učenici 8. razreda tukuljske osnovne škole koji pohađaju nastavu hrvatskoga materinskoga jezika i književnosti, njih šestoro, 10. prosinca posjetit će pečušku Hrvatsku gimnaziju radi boljeg upoznavanja mogućnosti daljnjeg školovanja, kaže za Hrvatski glasnik profesor hrvatskoga jezika i književnosti u tukuljskoj školi Edmond Bende, te dodaje kako su spomenuti učenici njegovi prvi učenici, naime on im od 1. razreda predaje hrvatski jezik i književnost, dakle osam godina. U Pečuhu će pogledati sat hrvatskoga jezika u 9. razredu, a nakon toga putuju u Osijek, gdje će uživo vježbati hrvatski jezik: npr. pri samostalnoj kupnji u dućanu. Putovat će se malim autobusom, a pratit će ih i bivša učiteljica Marija Prenner-Dobóczy, Judita Klenik-Gergić i profesor Edmond Bende. Putovanje financira tukuljska Hrvatska samouprava, kojoj se i ovim putem putnici zahvaljuju na pomoći.

PRISIKA – Mjesni zbor Zviranjak i Hrvatska samouprava Prisike srdačno Vas poziva na adventski koncert 15. decembra, u nedilju, u 14 uri, u seosku crkvu Sv. Egidija. Nastupaju: Zbor crikve Sv. Egidija u Prisiki, Ženska vokalna skupina Biseri iz Unde, ženski zbor Ljubičica iz Petrovoga Sela i domaći zbor Zviranjak.

KEMLJA – Hrvatska samouprava sela srdačno Vas poziva na adventski koncert 14. decembra, u subotu, u 15.30 uri u mjesnu crkvu Hrvatske Kemlje. Nastupaju školari mjesne osnovne škole, kemljanski jačkarni krug, pjevački zbor Mali Dunaj, Nimški jačkarni zbor, Ženska klapa Golubice iz Koljnofa.

BUDIMPEŠTA – Hrvatska samouprava XVIII. okruga grada Budimpešte u petak, 6. prosinca 2013. u 17 sati u svojim prostorijama (Budimpešta XVIII, Kondor Béla sétány 5) održava javnu tribinu.

Bikička amaterska kazališna družina 1938. g.
(Fotoarhiv: Živka Mandića)

BUDIMPEŠTA – Nacionalni prosvjetni zavod i ove godine priređuje tradicionalnu svečanost „Dan narodnosti” u kazališnoj dvorani budimskog Vigadóa (Budimpešta I, Corvinov trg 8), u nedjelju, 8. prosinca, s početkom u 17 sati. U okvirima svečanoga narodnoga gala programa glavna ravnateljica ustanove Magdolna Zavogyán uručuje ovogodišnjim dobitnicima odličje „Pro Cultura Minoritatum Hungariae”. Nakon gale predstavljaju se narodnosne gastronomije.

BUDIMPEŠTA – U Croaticinim prostorijama u četvrtak, 5. prosinca 2013., u 16.30 sati priređuje se fotoizložba i adventski koncert. Izložbu fotografija naslova „Literografija” fotografa Akoša Kolaru otvara Gabor Gyórvári, ravnatelj pečuskoga Hrvatskog vrtića, osnovne škole, gimnazije i učeničkog doma Miroslava Krleže, potom slijedi koncert sastava „FTM trio” iz Beča.

BUDIMPEŠTA – Novobudimska hrvatska samouprava, Hrvatska samouprava grada Budimpešte i Hrvatska samouprava II. okruga u subotu, 7. prosinca 2013., s početkom u 10 sati, u prostorijama budimpeštanske Hrvatske škole priređuju javnu tribinu.

BUDIMPEŠTA – U budimpeštanskome Hrvatskom vrtiću u petak, 6. prosinca 2013. u 9.30 priređuje se svečanost dočeka Svetoga Nikole. Vrtićaši i odgojiteljice zajednički su naučili prigodne pjesmice.

ČEPREG – Po informaciji Marije Kralj, predsjednice gradske Hrvatske samouprave, 14. decembra, u subotu, u 18 uri će se služiti hrvatska maša u mjesnoj crkvi, ku će celebrirati Štefan Dumović, židanski farnik. Potom svakoga pozivaju na adventski koncert mjesnoga zbora Janković, koji će kljetu proslaviti prvo desetljeće svojega utemeljenja.

UNDA – Undansko hrvatsko društvo i ljeto želji polipšati adventsko vrime, zato Vas srdačno poziva na adventski koncert 14. decembra, u subotu, u mjesnu crkvu Sv. Martina. Od 16 uri nastupaju dičji tančoši s božićnim čestitkama, pjevački zbor iz Vučeje (Völcselj), pjevački zbor Zviranjak iz Prisike, klapa Staro vino iz Austrije, Ženska vokalna skupina Biseri iz Unde ter Undanski tamburaši. Za koncertom svi su pozvani na kolače, čaj i zakipljeno vino.

HRVATSKI ŽIDAN – Crikvena stolica Hrvatskoga Židana i pjevački zbor Peruška Marija Vas srdačno poziva na adventski koncert 22. decembra, u nedilju, od 16 uri u mjesnu crkvu Sv. Ivana Krstitelja. Nastupaju mjesni ženski zbor Peruška Marija, Židanski tamburaši i školska dica.

Spomen-dan biskupa Ivana Antunovića u Aljmašu

U suorganizaciji Hrvatske samouprave i Bunjevačkog „Divan kluba”, u bačkom Aljmašu 9. studenoga priređen je već tradicionalni Spomen-dan biskupa Ivana Antunovića i Susret hrvatskih crkvenih zborova. Priredba je pokrenuta još 1991. godine na poticaj Lazara Ivana Krmpotića, a u organizaciji bunjevačkoga „Divan kluba”, na čelu s predsjednikom Markom Markulinom, i otada se priređuje svake godine.

Župni dvor u Aljmašu – spomen-ploča u čast biskupa Ivana Antunovića – Valerija Petrekanić Koszo, predsjednica Hrvatske samouprave

Kao što je uobičajeno, svečanost je počela ispred župnoga dvora kod spomen-ploče biskupu Antunoviću prisjećanjem i prigodnim programom u čast nekadašnjeg aljmaškog župnika (1842–1859). Prosvjetitelj, preporoditelj i književnik bačkih Hrvata, kalački kanonik i naslovni biskup bosonski rođen je 19. lipnja 1815. u Kunbaji, a umro 13. siječnja 1888. u Kalači. U svojim zrelim godinama, 1870. godine pokreće *Bunjevačke i šokačke novine*, a 1882. godine objelodanjeno je njegovo najvrjednije djelo, i najvažnija knjiga 19. stoljeća *Razprava o podunavskih i potisanskih Bunjevcih i Šokcih*. Reprint knjige

objelodanjen je 2002. godine u Pečuhu, jednako kao i prošireno izdanje *Života i rada biskupa Ivana Antunovića, preporoditelja narodnog (Subotica, 1935. g.)* autora Matije Evetovića.

U ime organizatora i domaćina okupljene uzvanike i goste pozdravila je predsjednica Hrvatske samouprave grada Aljmaša Valerija Petrekanić Koszo, koja se biskupa Antunovića uz ostalo prisjetila stihovima Ante Evetovića *Miroljuba Ivi Antunoviću prigodom 30. god. njegove smrti 1918. godine*. Između ostalog kazivajući stihove: Učenici tvoji nisu besposleni, / Žrtvuju se hrabro Tvojim uspo-

Dio okupljenih gostiju ispred župnoga dvora u Aljmašu

Pjevački zbor bajske župne crkve Svetog Antuna Padovanskog

sve u glavu poznavao i očinski ljubio. Ove svoje osjećaje pokazao je Antunović u svojim novinama u kojima je o svom župnikovanju u Aljmašu pisao: *Aljmaš je ono mjesto u kome sam moje najplodnije dane proveo. Nije čudo dakle što u starijem dobu tako se osjećam kada u njega stupim kao da mi se misli većma podižu, a srce većma prema rodu zastruji.* I prije dva tjedna kada smo bili ovdje na hodočašću iz Subotice u organizaciji Katoličkoga društva «Ivan Antunović», a i sada, osjećam miomiris svetosti i ljubavi biskupa Ivana Antunovića. Iako se puno toga promijenilo od davnih godina njegova župnikovanja, Antunovićev duh je još uvijek živ. I nakon pada komunizma, i u Mađarskoj i u Vojvodini, sve

nosti našoj svetoj katoličkoj crkvi» – reče uz ostalo Andrija Anišić u svome prigodnom govoru. Pročelnik subotičkog Izdavačkog odjela Katoličkog društva za kulturu, povijest i duhovnost «Ivan Antunović», umjesto cvijeća položio je svoju knjigu, zapravo doktorsku disertaciju, s naslovom *Vjersko-moralna obnova braka i obitelji. Model opstanka i napretka naroda u djelu Ivana Antunovića.*

Svečanost su uljepšali učenici mjesne osnovne škole kazivanjem prigodnih stihova i članovi crkvenoga pjevačkog zbora duhovnim pjesmama. Uz Aljmašane, svečanosti su nazočili i gosti iz Subotice, predstavnici Katoličkoga društva «Ivan Antunović» i HKC «Bunjevačko kolo», te hrvatskih samouprava i civilnih udruga, koji su svi položili vijence sjećanja.

Nakon toga, u prekrasnoj i velikoj župnoj crkvi održan je susret hrvatskih zborova uza sudjelovanje crkvenih zborova iz Baje, Dušnoka, Kalače i Aljmaša, koji su izveli po nekoliko crkvenih pjesama.

Usljedio je misno slavlje u čast 125. ob-

ljetnice smrti biskupa Antunovića koje je služio velečasni Andrija Anišić, župnik subotičke Župe Svetog Roka. Svoju prigodnu propovijed posvetio je ulozi obitelji u očuvanju i njegovanju vjere, s osvrtom na misli biskupa Ivana Antunovića o vjeri i obitelji, citirajući njegove riječi: «U obitelji leži izvor, vrilo, gnjizdo, ognjište svakog blaženstva ili i nesriče po ljudstvo.»

Nakon mise uslijedio je kulturni program u gostionici Žuto ždrijebe u kojem su nastupili članovi domačega KUD-a «Zora» s pjesmom Kolo igra, te splotom bunjevačkih plesova. Druženje svih sudionika, gostiju i domaćina nastavljeno je zajedničkom večerom i hrvatskim balom, a za dobro raspoloženje pobrinuo se garski Orkestar «Bačka».

S. B.

Vijence polažu predstavnice aljmaškog „Divan kluba”

Članice aljmaškoga KUD-a „Zora” u prigodnom kulturnom programu

meni. / Ko prosvjetni sinci dvadesetog vijeka / Narodnoj su rani već pronašli lijeka. / I ljepša budućnost Bunjevcu već rudi, čim Ti je srce kucalo u grudi.

«Aljmašani su se dugo godina sjećali svoga duhovnog pastira. Ako je koji od njih po poslu boravio u Kalači, nije propustio zgođe da se pokloni gospodinu Ivi, kako su ga oni zvali. On kao da se u ovakvim prigodama pomladio, raspitivanju o pojedinim ljudima i obiteljima nije bilo ni kraja ni konca. Nije ni čudo jer je Antunović svoje vjernike

je prisutniji i življi. I vaša nazočnost danas ovdje o tome svjedoči. Možda nam se nekada čini da je teško dizati se iz pepela, ali zar to nije u puno težim vremenima učinio i biskup Antunović? Napunimo se ponosom, ali i odlučnošću, da će svatko koliko je do njega, ne samo u hrvatskim samoupravama nego i u obiteljima, učiniti sve što može na buđenju nacionalne svijesti i na učvršćivanju pripad-

Dušnočka Hrvatska izvorna pjevačka skupina

Pjevački zbor iz Kalače

Kiseška hrvatska zajednica slavila Hrvatski dan

Novi crikveni zvon, hrvatski jezični tečaj med plani

Crikva Sv. Emericha, ku povijesni podatki povezuju s protestanti, kim je iz vinskoga poreza 1615-1618. ljeta sagradjen dom Božji. Potom je crikva 1673. došla u vlasništvo mjesnih katoličanov. Kasnorenesansnu zgradu su kiseški Hrvati prosili i dostali na hasnovanje jur pred nekoliko ljet. Ova zajednica se briga za crikvu, 2007. ljeta je zašla i na kraj velike investicije i vanjske obnove. U torbi kiseških Hrvatov, kako smo to doznali pred kratkim na Hrvatskom danu, od predsjednika Hrvatske samouprave, Šandora Petkovića, još ležu plani i projekti. Ali najprije smo 9. novembra, u subotu, bili pozvani na svetu mašu ku je celebrirao Štefan Dumović, židanski farnik u muzičkoj pratnji kantora, Mirka Berlakovića i ženskoga tria od jačkaric zbora Sv. Emerich.

Svako ljeta blizu imendana patronuša crikve se okupljaju kiseški Hrvati, a i pozvaniki iz okolišnih sel, da skupa svečuju mašni aldov, a potom pravoda malo se i zabavljaju na Danu Hrvatov. Spomenute subote teška godina je prala gradske ulice, ali suprot toga se je napunila crikvica na hrvatskoj maši. Potom, neda-leko od crikve na stijeni bivše gradjanske škole položen je i spomin-vijenac u čast gra-dišćanskohrvatskoga pjesnika, farnika, znanstvenika Mate Meršića Miloradića. Pred kulturnim programom u obnovljenoj tvrđavi Nikole Jurišića je dao svojemu glasu osobito

skupasabrati pinez na crikveni zvon, što bi stalo oko pol-drug milijun Ft. Ovo ljeta je izostavljen iz plana izlet, ali Istra je zdavna sanja ove zajednice, pak bi morebit mogli drugo ljeta i probati putovanje. Uz to, kiseški Hrvati će

Crikva Sv. Emericha kljetu će dobiti novi zvon

Jačkarni zbor Zora je svakako dika kiseške hrvatske zajednice

veselje Šandor Petković ki je rekao da pri lanjskom popisu stanovništva u Kisegu, sto već peršonov se je dalo upisati med Hrvate, nego pred desetimi ljeti. - *Morebit su gizdavi-ji ljudi i se ufadu priznati svoje hrvatstvo. To nas mora veseliti, i moramo se svenek trsiti da nas više bude u ovom gradu* - naglasio je prvak Hrvatov u Kisegu ki se je ujedno i zahvalio svim pomoćnikom na podrški i pomoći pri vlašći, ali i gradski priredba. Svinjokolje, Maligan-tura, Hrvatski bal, Hrvatski dan jur tradicionalno svako ljeta pobere ovde živeće Hrvate, a jubilej kiseške opsade u augustušu, Sajam Ursule samo su neki od kiseških događajev, pri kom su gradski Hrvati neizostavljeni aktivisti, a njevo djelo je vrlo priznato i sa strane gradskoga peljačtva. Po Petkovićevi riči on imidž kojega su si zatekli tijekom ljet, tribali bi i nadalje obdržati. Iako će kljetu biti ispisani izbori, zastupništvo Hrvatov po starom planu kani vrijeda začeti

od januara opet pokrenuti jezični tečaj hrvatskoga jezika, u peljanju Marije Fülöp-Huljev. U nabitio punoj dvorani zatim se je proširila

jačka pozvanih gostov. Sambotelški zbor Djurdjice, sa zborovodjom Evom Szerdahelyi-Štefanić, je zakurio publiku, potom je atmosferu zdignuo još i mjesni jačkarni krug Zora. Józsefu Maitzu, dirigentu zbora, koga nigdar ne vidimo na pozornici, i ovput je pred jačkarni prikdan mali dar pažnje. Za vičeroom pak se je začela fešta uz petroviskoga Janoša Timara ki je guslao i po želji i volji nazočnih, i u zvanarednom sudjelovanju nastala je prava fešta do ranih jutarnjih ur. Vjerujemo da nikomur nije bilo žao da je svoje vrime potrošio u hrvatskom razgovoru, u prijatejskom društvu i odličnoj atmosferi. Samo da nam Bog da vrijeda ovakovu, ali bar spodobnu priliku!

-Tiho-

Bezbrizni gosti prilikom hrvatskoga večera

Mala stranica

Stiže nam Sveti Nikola – zaštitnik pomoraca i djece

Za djecu je najdraži svetac Sv. Nikola. On iz godine u godinu stavlja poklončiće u prozor ili u čizmice. Sveti Nikola činio je čudesa. Poput Isusa smirio je uzburkano more i zato je zaštitnik mornara. Svojim blagoslovom pomogao je ozdraviti djetetu kojemu je zapela riblja kost u grlu – zato ga nazivamo i zaštitnikom djece. Sv. Nikola rođen je u gradu Patariu u Maloj Aziji u 3. st. Bogati roditelji dugo nisu mogli imati djece, pa su od Boga izmolili malog Nikolu koji ime dobiva po stricu biskupu u Miri. Već kao mali, Nikola je volio sve ljude oko sebe, čemu su ga naučili njegovi dobri roditelji koji, nažalost, brzo umiru, pa Nikola ostaje sam. On nasljeđuje njihovo bogatstvo, ali se nije uzoholio, nego uvijek ima srce za potrebite. U svom životu uvijek se borio protiv nepravde i za ljubav prema bližnjemu u kojem je prepoznao Boga. Iscrpljen pokorom i poslovima, umro je 6. prosinca 327. godine.

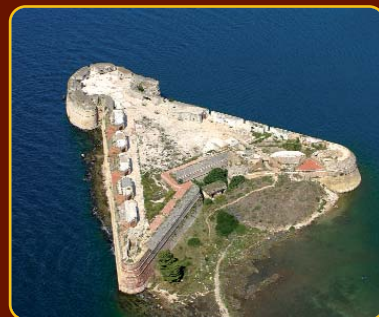

Razglednica iz Hrvatske

Utvrda Sv. Nikole u Šibeniku

Tvrđava Sv. Nikole jedna je od 4 tvrđave koje dominiraju Šibenikom (Sv. Nikola, Sv. Mihovil, Sv. Ivan i Šubićevec). Tvrđava Sv. Nikole se nalazi na ulazu u kanal Sv. Ante, na otočiću Ljuljevcu, na mjestu gdje se nekoć nalazio samostan Sv. Nikole. Tvrđava je sagrađena tijekom 16. stoljeća za vrijeme Mletačke vladavine, a u svrhu obrane od turskih napada s mora. Projektirao ju je mletački vojni graditelj Michiele Sammichelle. Donji su dijelovi sazidani od bijelog kamena, a gornji od opeke. Tvrđava Sv. Nikole pripada najjačim pomorskim fortifikacijama na hrvatskoj obali Jadrana.

Znate li

Kako nastaje snijeg?

Ako je temperatura u oblaku vrlo niska, iz njega padaju pahuljice snijega koje se sastoje od zaleđenih kapljica vode – kristalića leda. Kad se kapljica smrzne, ona će nastaviti rasti. Kristalići leda rastu tako da se na njih lijepi vodena para. Dakle snježna pahulja nakupina je većeg ili manjeg broja snježnih kristala različitog oblika.

Književni kutak

Dolazi nam Nikola

Kraj prozora blista
čizmica čista,
Starca svetog čeka,
Stiže izdaleka!

Kad u sate rane
Plavo jutro svane,
Prva bit će stvar –
Potražiti dar!

Ko ´ sunašca mala
Zasjat će zjene,
Starče sveti, hvala,
Misliš i na mene!

Mladen Pokić

Tanac 25!

Dvadeset i pet godina postojanja KUD-a Tanac – jubilarni program

U sklopu svečanoga gala programa, u Pečuškome nacionalnom kazalištu pred prepunom kazališnom dvoranom KUD Tanac 23. studenoga izveo je dvije plesne predstave u 16 i 20 sati, te obilježio izvrsnim plesnim izvedbama svoj veliki jubilej.

Znate li što znači tanac, ne KUD Tanac, nego riječ tanac. Tanac je ples u paru značajan za Hrvate u Baranji. Prihvativši ime tanac, folklorni ansambl utemeljen u listopadu 1988. godine, utemeljitelji József Szávaia i Mišo Šarošac, ubrzo je postao sinonimom narodnoga, izvornoga plesa. I to ne samo u Pečuhu, Baranji nego diljem Mađarske i šire. Dvadeset i pet godina postojanja, sakupljačkog rada, s 730 nastupa preko 2500 proba s preko 300 plesača, šezdesetak koreografija obilježili su postojanje KUD Tanac u proteklih 25 godina. Brojna festivalska gostovanja, 17 godina priređivanja međunarodnoga hrvatskog folklornog festivala „Dobro došli, naši mili gosti!”, mnogobrojni naslovi izvrsnog ansambla – šest puta zaredom, nagrade Orkestru Vizin, organiziranje Tanacovih plesnih tabora, preko 300 plesačnica, veliki uspjeh u završnici natjecanja mladih talenata narodne glazbe na natjecanju „Paun poletio” (Főlszállott a páva) 2013. godine, brojne nagrade (tridesetak) i priznanja tako i „Le Grand Prix Culturel de la Ville de Pécs” (Velika nagrada za kulturu grada Pečuha) KUD-u Tanac i Orkestru Vizin 2013. godine.

Folklorni ansambl Tanac prvi je nastup

imao u Pečuhu u sklopu jedne plesačnice 18. prosinca 1988., a slavljenički obilježavajući 25. godinu utemeljenja i rada, 23. studenoga 2013. godine u Pečuškome nacionalnom kazalištu.

Plesna večer sastojala se od dva dijela. U

prvom dijelu večeri nakon uvoda zajedničkog izlaska na pozornicu svih sudionika sadašnjih i nekadašnjih (te budućih) članova KUD-a Tanac u izvrsnoj scenskoj postavi i režiji Józsefa Szávaia, koju su vizualno obogatila djeca bivših i sadašnjih članova u naručju oko

nogu očeva i majka slijedile su Bošnjacke igre iz okolice Pečuha – ples József Szávai, glazba Antuš Vizin; potom koreografija Na salašu, bunjevačke igre – ples József Szávai, glazba Orkestar Vizin; Na čošku, igre i pisme iz Bačkoga Monoštra – koreografija József Szávai, Svatovske igre iz Santova – ples József Szávai, glazba Antuš Vizin; Poštovanje prema Bartóku-1 – ples Zoltán Farkas, glazba Zoltán Farkas i Béla Bartók, Sedam osmina – ples József Szávai, glazba Toni Iordache; Međimurski plesovi – ples i glazba Ivan Ivančan; Poštovanje prema Bartóku-2 – glazba Béla Bartók, ples József Szávai; slijedio je glazbeni doživljaj, glazba Stefceta Stojkovskog i Orkestra Vizin; te koreografija Józsefa Szávai Pomniš li, libe – makedonski plesovi.

U drugom dijelu započelo se s koreografijom Moslavačkih plesova Ivice Ivankovića; slijedio je Orkestar Vizin; Lepi Ivo krešu kreše, plesovi iz Podravine – ples Zoltán Farkas i József Szávai, glazba Antuš Vizin; Lydia – ples József Szávai, glazba Ferenc Sebő; Vesela sam, Jano, igre iz Semartina – ples József Szávai, glazba

Tanac, na čelu s Antušem Vizinom, gajdašem Andorom Véghom, berdašem Franjom Dervarom Kumetom i gostima iz Makedonije; a

Antuš Vizin; nastup Orkestra – svi sadašnji i bivši svirci KUD-a

na samome kraju frenetična izvedba Bošnjackog kermeza – ples József Szávai, glazba Antuš Vizin.

Što još napisati? Bilo je izvrsno! U izvedbama su uživali i članovi KUD-a Tanac i brojna publika koja je do posljednjega mjesta napunila dvoranu Pečuškoga nacionalnog kazališta u obadvi je plesne izvedbe. KUD Tanac, na čelu s Józsefom Szávaieim, koji je

danas predsjednik Kulturne udruge Tanac, umjetnički voditelj i koreograf KUD-a Tanac, s mnogim plesačima i sviračima pokazao je predani rad na polju njegovanja izvornoga folklora. Znali smo to i do sada, a u to uvjerali se još jednom.

Branka Pavić Blažetin
Foto: László Körvtvélyesi

HRVATSKI KLUB AUGUST ŠENOVA
HRVATSKI KLUB

H-7624 Pécs, Esze Tamás utca 3.
Tel./fax: +36/ 72/ 211-736 E-mail: senoa@senoa.hu

Hrvatski klub i udruga Augusta Senoa imaju čast pozvati Vas na
HRVATSKI BOŽIĆNI KONCERT
13. prosinca 2013. u Pečuškoj katedrali

Program:
16.00 SVETA MISA
Misu će prikazati mons. dr. Đuro Hrančić
osječko-dakovački nadbiskup
Sudjeluje:
Ženski pjevački zbor Augusta Senoa
Kantor: Cseh László

17.00 BOŽIĆNI KONCERT
Ženska klapa Peružini iz grada Paga
(R. Hrvatska)

Az August Senoa Horvát Klub és Kulturális Egyesület
meghívja Önt
HORVÁT
KARÁCSONYI KONCERTJÉRE
2013. december 13-án a Pécsi Bazilikába

Program:
16.00 SZENTMISE
A szentmisét mons. dr. Đuro Hrančić
Eszék-dakovi érsek mutatja be
Közreműködik az August Senoa Asszonykörös
Kantor: Cseh László

17.00 KARÁCSONYI KONCERT
Közreműködik a Pag-szigeti Peružini nőikar
(Horvátország)

Pokrovitelji / Támogatók:
Emberi Erőforrás Támogatáskezelő
Pečuška hrvatska samouprava/Pécsi Horvát Önkormányzat
Pécs M. J. Város Önkormányzata

ADVENAT

KÓPHÁZA - KOLJNOF

HODOČASNO MJESTO ČRNE MADONE
FEKETE MADONNA BÚCSÚJÁRÓ HELYE

18:00

30.11.2013.
POŽEGA (HR)

07.12.2013.
FILEŽ (A)

14.12.2013.
PETROVO SELO - SZENTPÉTERFA (H)

21.12.2013.
KOLJNOF - KÓPHÁZA

szervezők / organiziraju:
Mladi Koljnofci - Kópházi Fiatalok
Društvo Hrvati - Horvátok Egyesület

www.mladik.hu
www.hrvati.hu
www.avemaria.hu

támogatóink / podupiraju nas:
KIM Wekerle Alapkezelő | Kópházi Horvát Nemzetiségi Önkormányzat - Hrvatska samouprava Koljnof
Kópházi Horvát Egyesület - Koljnofsko hrvatsko društvo | Veleposlanstvo Republike Hrvatske u Mađarskoj | Levanda

SANTOVO – U vrijeme došašća vjernici se pripremaju za Božić učestalijom molitvom i pokorom, posebno odlaskom na jutarnje mise zornice. U Santovačkoj župi ustaljena je i trodnevna duhovna priprema na hrvatskom i mađarskom jeziku, koja se održava u okviru misnoga slavlja, pozivanjem gostujućih svećenika, uz prigodnu propovijed i mogućnost ispovijedi na materinskom jeziku. Kako saznajemo, trodnevna duhovna priprema za Božić ove će se godine održati od 9. do 11. prosinca. Duhovnu pripremu hrvatske zajednice, sva tri dana s početkom u 16.30 sati, vodit će velečasni Danijel Tigandžin, župnik naselja Zmajevca u hrvatskom dijelu Baranje. Od 16 sati vjernici se mogu ispovijedati na materinskom, hrvatskom jeziku. Duhovnu pripremu mađarske zajednice, sva tri dana s početkom u 18 sati, vodit će nekadašnji santovački kapelan (1979–1980) Jenő Gál, župnik iz Čanade (Érsekcsanak).

MOHAČ – Kako nam reče predsjednik udruge Đuro Jakšić, 6. listopada, s početkom u 18 sati Šokačka čitaonica za svoje članstvo priređuje već tradicionalnu svečanost u povodu Svetog Nikole, u okviru koje će darivati vrtičaše i učenike.

DOMBOVAR – Hrvatska narodna samouprava u Dombovaru u iščekivanju došašća organizira svetu misu na hrvatskom jeziku, u srijedu, 11. prosinca, s početkom od 17 sati u mjesnoj kapelici Sv. Ane (Szőlőhegyi Szent Anna kápolna). Misu će predvoditi velečasni Ladislav Bačmai, župnik rimokatoličke župe u Seksaru, kaže za Hrvatski glasnik predsjednik tamošnje Hrvatske samouprave Gabor Varga-Stadler.

HRVATSKI BOŽIĆNI KONCERT

19. PROSINCA 2013. GODINE U 19⁰⁰ SATI
PEČUH, CENTAR KODÁLY
2013. DECEMBER 19. 19⁰⁰
PÉCS, KODÁLY KÖZPONT

**NASTUPA/FELLÉP:
MIROSLAV ŠKORO**

ORGANIZATORI/SZERVEZŐK:
IIÁRI JÓZSEF, SZOLGA JÓZSEF, GUGÁN IVÁN
GLAVNI POKROVITELJI KONCERTJA/A RENDEZVÉNY FŐVÉDNŐKEI:
DR. PÁVA ZSOLT POLGÁRMESTER, HEPP MIHÁLY ORSZÁGOS HORVÁT ÖNKORMÁNYZAT ELNÖKE

ULAZNICE SE MOGU NARUČITI U HRVATSKOJ ŠKOLI I VRTIČU MIROSLAVA KRLEŽE.
JEGYEK A MIROSLAV KRLEŽA HORVÁT ISKOLÁBAN ÉS ÓVODÁBAN IGÉNYELHETŐK.
SPONZORI/TÁMOGATÓK:

BARANYAI HORVÁTOK EGYESÜLETE, PÉCSI HORVÁT ÖNKORMÁNYZAT, HORVÁT KÖZTÁRSASÁG FŐKONZULÁTUSA, VEDEVEN KFT.
AUGUST ŠENOVA HORVÁT KLUB, DRÁVAMENTI HORVÁTOK KÖZÖSSÉGE, MAGYARORSZÁGI HORVÁTOK SZÖVETSÉGE
SÓMOGYI MEGYEI HORVÁT ÖNKORMÁNYZAT, BARANYA MEGYEI HORVÁT ÖNKORMÁNYZAT, DRÁVA-Q.B.T. FELSŐSZENTMÁRTON